

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 3/2013

Aika: Maanantai 4.11.2013 klo 12.00–14.00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat:

Jari Koskinen MMM (puheenjohtaja), Tiina Ryttilä MMM, Juha Ojala, MMM/LVO (puheenjohtaja 13.30 lähtien), Marja Kokkonen MMM/LVO, Raili Mäkitalo VM, Helana Silvonen UM, Tomi Salo Metsäteollisuus ry, Juha Hakkarainen MTK, Riitta Hänninen Metla, Olli Puukko Metsähallitus, Juha Mäntylä Metsä Group, Esa Retva UPM-Kymmene Oyj, Jorma Länsitalo Stora-Enso, Kari Perttilä Suomen Sahat, Marko Mäki-Hakola Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi, Rauno Numminen Etämetsäomistajien liitto ry, Petteri Pihlajamäki Pöyry, Anna Saarentaus Pöyry, Jukka Torvelainen Metla, Matti Mäkelä, MMM/LVO (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen, Jari Koskinen

Puheenjohtaja Jari Koskinen avasi kokouksen ja toivotti kaikki osallistujat tervetulleiksi. Asiaa hyväksyttiin työjärjestykseksi.

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin (liite 1).

2. Markkinakatsaus

Tomi Salo esitteli puheenvuorossaan Pöyryn dataan perustuvia kuvaajia teollisuuden kustannuskilpailukyvästä (liite 2). Hän korosti, että tukin kantohintakustannus Suomessa vastaa Saksan ja Itävallan tasoa ja että Ruotsissa tukkipuumarkkinat ovat mukautuneet tilanteeseen siten, että kantohintakustannus on Suomea alhaisempi. Myönteisenä asiana Salo nosti esille kuitupuun hintakilpailukyvän, puun hintavakauden, puun tuonnin sekä puukaupan volyymit. Salo korosti lopuksi, että puun tarjonnan vahvistamisen kautta luodaan edellytyksiä teollisuuden uusille investoinneille.

Yleisesti markkinakatsauksessa metsäteollisuuden, Metsähallituksen ja metsänomistajajärjestöjen edustajat raportoivat, että puukauppa on vakaata ja käy hyvin. Lisäksi todettiin, että PTT:n ja Metlan ennusteiden mukaan tilanne jatkuu myönteisenä myös ensi vuonna. Yleisenä huolenaiheena nostettiin esille energiapuun ja turpeen kilpailukyvän kehitys suhteessa kivihiileen. Sixten Sunabacka kuitenkin muistutti, että energiapuun käytön lisäämisessä Suomessa ollaan edelleen tavoitekäyrällä matkalla kohti 13,5 miljoonan kuution vuotuista tavoitetta. Lisäksi Kari Perttilä totesi, että sahateollisuudessa tilanne näyttää lyhyellä aikavälillä vakaalta ja suhteellisen positiiviselta, vaikka kotimaan kysyntä onkin pienentynyt.

3. Puumarkkinoiden kehittäminen

- Puumarkkinaselvitys 2013, Petteri Pihlajamäki ja Anna Saarentaus, Pöyry

Petteri Pihlajamäki korosti puheenvuorossaan, että puumarkkinat toimivat nykyisin verrattain hyvin. Hän totesi, että nykyiseen tilanteeseen on vaikuttanut se, että useita kehitysehdotuksia puumarkkinoiden parantamiseksi on toteutettu viime vuosina, mutta lisäksi, että useita toimenpiteitä voitaisiin edelleen toteuttaa.

Anna Saarentaus esitteli yhteenvetoa puumarkkinaselvityksestä (liite 3). Hän kävi nopeasti läpi toteutetut taustaselvitykset ja totesi eräänä johtopäätöksensä, että selvityksen perusteella valtion nykyinen rooli puumarkkinoilla olisi perusteltu. Lisäksi hän totesi, että puumarkkinoiden kehittämiseksi Ruotsin verojärjestelmästä voitaisiin ottaa mallia tietyissä asioissa. Saarentaus kuitenkin totesi, että muiden maiden verojärjestelmien yksittäisten yksityiskohtien suora kopiointi Suomen verojärjestelmään voi olla haasteellista. Tärkeimmiksi toimenpidekokonaisuuksiksi puumarkkinoiden kehittämiseksi Saarentaus esitti puukauppatilastojen kehittämisen nykyisten suunnitelmien mukaisesti, Metsään.fi-palvelun kehittämisen, toimenpiteet sähköisen puukaupan toteuttamiseksi, työryhmän perustamisen raakapuun hinnoittelu- ja kauppatapojen kehittämiseksi sekä verotuksen harmonisoinnin eri omistusmuotojen välillä.

- Keskustelu jatkotoimenpiteistä

Keskustelussa todettiin, että selvityksessä on nostettu esille tärkeitä asioita, vaikka innovatiivisuutta olisi voinut olla enemmän. Erityisesti keskustelussa nostettiin esille tärkeimpinä kokonaisuuksina elinkeinomaisen metsätalouden edistämisen, sähköisen puukauppapaikan toteuttamisen ja puukaupan hinnoittelu- ja kauppatapojen kehittämisen. Lisäksi todettiin, että nykyinen metsänomistusrakenne aiheuttaa haasteita metsänomistajien neuvonnalle, mutta metsävaratieto mahdollistaa tehokkaiden työkalujen käytön. Lisäksi keskusteltiin siitä, miten verotusta pitäisi kehittää, jotta se kannustaisi enemmän hakkuumahdollisuuksien tehokkaaseen hyödyntämiseen ja siitä, miten metsävaratietoa saataisiin helposti ja tasapuolisesti alan toimijoiden käyttöön.

Puukaupan eri osapuolet totesivat, että heidän näkemysten mukaan metsänhoitoyhdistyksistä annettavan lain uudistaminen ei vähennä puun tarjontaa, vaikka selvityksen haastattelutuloksissa näin yleisesti todettiin.

Puheenjohtaja totesi, että elinkeinomaista metsänomistusta lähdetään edistämään metsäpoliittisen selonteon avulla. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että hän ei kannata ajatusta, jossa metsänomistajaa rangaistaisiin verotuksellisin keinoin hakkuumahdollisuuksien hyödyntämättä jättämisestä. Lisäksi puheenjohtaja korosti sähköisten palveluiden merkitystä sekä metsänomistajien yleistä aktiivointia.

- Esitys puukauppa- ja hinnoittelumallien kehittämistä edistävän alatyöryhmän asettamisesta, Marja Kokkonen

Marja Kokkonen esitteli suunnitelmaa alatyöryhmän tehtävänannosta ja kokoonpanosta. Alatyöryhmän tehtäväksi todettiin mm. linjauksien valmistelu nykyisten toimintamallien kehittämisestä ja mahdollisten uusien toimintamallien sisällöstä kilpailulainsäädännön asettamissa rajoissa. Lisäksi alatyöryhmän tehtäväksi todettiin ehdotuksien tekeminen uusiksi toimintamalleiksi, niiden hyväksyttävyyden edistäminen markkinaosapuolten kesken sekä edellytysten luominen uusien mallien käyttöönotolle. Todettiin, että alatyöryhmä tarkastelee muun muassa

- raakapuun hinnoittelua kattaen laatuhinnoittelumallien kehittämisen
- puukaupan kauppatapoja mukaan lukien pysty- sekä hankintakaupan, raamisopimusten, leimikkopakettien ja yhteismyyntien kehittämisen sekä oheisten kauppatapojen soveltamisen metsänkäsittelymenetelmien monipuolistuessa
- mahdollisia markkinainformaation kehittämiseen liittyviä tarpeita.

Työ- ja elinkeinoministeriön edustajaksi esitettiin Elise Pekkala. Lisäksi todettiin, että organisaatiot lähettävät oman jäsenen tarvittaessa sihteerille. Lisäksi todettiin, että alatyöryhmää ei tarvitse asettaa viralliseksi työryhmäksi ja että alatyöryhmän toimikausi päättyy 31.12.2014.

4. Tilannekatsaus puun hintatilastoinnin kehittämisestä, Jukka Torvelainen, Metla

Jukka Torvelainen esitteli puukauppatilastojen nykytilannetta ja ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi energiapuun tilastoinnin kehittämiseksi (liite 4). Hän ehdotti, että energiapuun tilastointi käynnistettäisiin vuoden 2014 ensimmäisellä kvartaalilla siten, että tilastoinnissa olisi mukana aluksi mm. metsäteollisuus ry:n jäsenyritykset, yhdistyspuusta 50 % sekä Suomen Sahojen jäsenyritykset. Torvelainen totesi, että Metlalla olisi valmiudet laskea ja julkaista tilasto ja että toimituspuu saataisiin kattavammin kvartaalitulastoon yhdistysten uusien tietojärjestelmien valmistuttua. Juha Hakkarainen lisäsi, että ensi vuonna valitaan yhdistysten uusien tietojärjestelmien toteuttaja ja 1.1.2015 uudet järjestelmät ovat käytössä.

Tomi Salo totesi, että hänen tulee keskustella jäsenyritysten kanssa ennen ehdotuksen hyväksymistä. Muut osapuolet tukivat ehdotusta.

5. Tilannekatsaus kaupallisista hintaindeksistä, Marja Kokkonen

Marja Kokkonen kertoi lyhyesti kaupallisen hintaindeksin kehittämisestä ja Metsäalan strategisen ohjelman aamupäivällä järjestämästä seminaarista. Hän totesi, että FOEX olisi halukas otamaan indeksi käyttöön. Kokkonen totesi, että ensimmäisessä vaiheessa indeksiä voitaisiin käyttää halutessa fyysisen puukaupankäynnin viitehintana ja käyttövolyymien kasvaessa rahoituslaitokset voisivat alkaa tarjoamaan erilaisia indeksiin perustuvia suojaustyökaluja. Hän totesi, että edellytykset hintaindeksille on nyt luotu ja että puumarkkinatyöryhmän avulla voitaisiin jatkossa tukea markkinaosapuolia esimerkiksi koulutuksen ja viestinnän osalta.

6. Muut asiat

Kokouksessa ei käsitelty muita asioita.

7. Seuraava kokous

Todettiin, että seuraava kokous pidetään tammikuussa 2014.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 14.00.